

Ελένη Φιλίππιδου, *Ιστορία του Τούρκικου εκπαιδευτικού συστήματος και απόψεις των πανεπιστημιακών για την διδασκαλία της ιστορίας: Ιδεολογία και κριτική*

Επιβλέπων: Κ. Μαλαφάντης

Υποστηρίχθηκε 2015 [ΕΚΠΑ, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημ. Εκπαίδευσης]

Περίληψη

Σκοπός της διατριβής είναι να αναζητηθούν οι γνώμες μιας ομάδας, που θεωρείται πολύ σημαντική για τη διαμόρφωση τόσο των εξελίξεων στην εκπαίδευση της Τουρκίας, όσο και για την εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών της χώρας αυτής. Η ομάδα αυτή συγκροτείται από τους πανεπιστημιακούς δασκάλους που διδάσκουν σε Παιδαγωγικές Σχολές και σε Ιστορικά Τμήματα, στις τρεις μεγαλύτερες πληθυσμιακά πόλεις της Τουρκίας (Κωνσταντινούπολη, Άγκυρα, Σμύρνη) και έχουν ως επιστημονικό αντικείμενό τους τη διδακτική της Ιστορίας ή τη διδακτική των Κοινωνικών Επιστημών.

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 50 άτομα, από 13 Πανεπιστήμια (δημόσια και ιδιωτικά), όλων των βαθμίδων και όλων των ηλικιακών ομάδων, οι οποίοι σπούδασαν είτε στην Τουρκία είτε στο εξωτερικό. Μέσα από προσωπικές μαρτυρίες και ανοιχτές ερωτήσεις κρίσεως αποκτά κανείς μια σχετικά ολοκληρωμένη εικόνα για τον Τούρκο εκπαιδευτικό (πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και τον Τούρκο μαθητή/φοιτητή. Οι φόβοι, οι ανησυχίες, οι προβληματισμοί και οι ιδεολογίες, που εκφράζονται σε αρκετά σημεία, μοιάζουν με την κατάσταση στην Ελλάδα (εισαγωγικές εξετάσεις, αίσθηση αυτό-αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών, αξιολόγηση σχολικών εγχειριδίων, σκοπός και στόχοι του μαθήματος της Ιστορίας, τι είδος πολίτη κατασκευάζουν τα σχολικά βιβλία Ιστορίας κ.λπ.). Θίγονται όμως και θέματα που δείχνουν να μην αφορούν άμεσα την ελληνική κοινωνία (θρησκευτική εκπαίδευση, μαντίλα, πολιτικές ιδεολογίες, θέματα που προκαλούν εσωτερικές διαμάχες κ.λπ.).

Ειδικότερα, από την έρευνα προέκυψε ότι οι συμμετέχοντες δεν είναι επαρκώς ενήμεροι για το μάθημα της Ιστορίας, όπως αυτό διδάσκεται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Τουρκία. Πιο συγκεκριμένα, ελάχιστοι από αυτούς είναι σε θέση να γνωρίζουν με ακρίβεια και να κάνουν λεπτομερή αναφορά στα Αναλυτικά Προγράμματα, σε σχετικές αποφάσεις του Υπουργείου Παιδείας, στο έργο των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και στο έργο των Παιδαγωγικών Σχολών. Αντίθετα, όσον αφορά το θεωρητικό πλαίσιο των γνώσεών τους, σχεδόν όλοι είναι επαρκώς ενήμεροι για τις νέες εκπαιδευτικές μεθόδους και θεωρίες για τη διδακτική της Ιστορίας ή των Κοινωνικών Επιστημών και εκφράζουν απόψεις που στηρίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία και στην κρατούσα ιδεολογία.

Γίνεται φανερό ότι οι Τούρκοι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι μέσα από τις απαντήσεις τους διατυπώνουν τους προβληματισμούς τους για την πορεία και το μέλλον της Εκπαίδευσης στη χώρα τους. Κάνουν λόγο για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο οι ίδιοι στην ακαδημαϊκή τους ζωή και στην ερευνητική τους δραστηριότητα, όσο και οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τονίζουν τη σημασία του μαθήματος της Ιστορίας και τον προσανατολισμό που θα ήθελαν να έχει. Δηηγούνται προσωπικές ιστορίες από τα μαθητικά τους χρόνια, αλλά και από την ιδιότητά τους ως γονείς. Τέλος, περιγράφουν την εικόνα του Τούρκου φοιτητή και μαθητή έτσι όπως τη βλέπουν να διαμορφώνεται μέσα από το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, μιλούν για τους κινδύνους που

αντιμετωπίζουν οι μαθητές σήμερα και διατυπώνουν τους φόβους τους για το μέλλον τόσο της τουρκικής Εκπαίδευσης όσο και της χώρας γενικότερα. Με άλλα λόγια περιγράφουν ο καθένας με τον τρόπο του, μια πολύπλευρη εικόνα του Τούρκου μαθητή διαχρονικά, που είναι τελικά και μια εικόνα αυτοπροσδιορισμού.